

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
НАРОДНА СКУПШТИНА
БЕОГРАД

Примљено: 15 -			
Орг. јед.	Број	Датум	Предности
03	9-467/		

/94

**ЕКСПОЗЕ МАНДАТАРА
ГОСПОДИНА МИРКА МАРЈАНОВИЋА
НА СЕДНИЦИ НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ
РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ**

Београд, 15. март 1994.

Уважени народни посланици

Председник Републике Србије, господин Милошевић поверио ми је мандат за састав Владе Републике Србије, чије ћу вам чланове, након свестраних консултација које сам обавио, данас предложити. Истовремено желим да пре избора Владе, образложим њен Програм.

Политички притисци из иностранства и тешки економски и социјални проблеми са којима се суочавамо у земљи захтевају од нас јасне одговоре и одлучне потезе. Основно је стварање привредног и политичког амбијента у коме могу упркос економским санкцијама, много више да се размахну креативност, марљивост и предузимљивост наших грађана и да се активирају значајни потенцијали наше привреде. Уместо да се пасивно прилагођавамо на тешке услове привређивања и преживљавања, Влада Републике Србије коју овај високи дом треба данас да изабере учиниће све да 1994. означи трајне позитивне промене, а пре свега:

- Да политика мира за коју ћемо се упорно залагати допринесе праведном решењу за српски народ у Републици Српској и Републици Српској Крајини; бранећи мир подржаћемо на најбољи начин и свој економски опоравак;

- Да одлучно спроводимо Програм реконструкције монетарног система и стратегије економског опоравка земље, како би сада, после слома инфлације, брзо повећали производњу, подигли животни стандард и отворили перспективе младој генерацији;

- Да се снажно осети и афирмише дејство правне државе и афирмишу принципи демократске владавине.

Претходна година је више него јасно показала да у хиперинфлацији, привреда и друштво једноставно не могу да функционишу. Хиперинфлација је разарајуће деловала и пустошила сва подручја живота: она је блокирала производњу, допринела многим неправдама у расподели а стандард већине становништва оборили испод егзистенцијалног минимума.

Програм реконструкције монетарног система и стратегије економског опоравка, са чијим смо спровођењем започели, наметнуо се као једини одговор на велике тешкоће југословенске привреде у условима санкција међународне заједнице, ратног окружења и великог броја избеглица из ратом захваћених подручја. Програм је припремљен на високо професионалном нивоу и зато га нова Влада једнодушно прихвата, као основу своје политике са решеношћу да га, заједно са Савезном Владом, доследно спроведе. Не само Савезна и републичке Влада, већ и велика већина стручњака и привредника је оценила да усвојени програм нема алтернативу. Поготову је овај програм свесрдно прихваћен од грађана који се оправдано осећају угрожени од економског хаоса.

Враћање здравом динару, уравнотежењу буџетских прихода и расхода и финансијској дисциплини као битним елементима монетарне реформе и најважнијим средствима за сузбијање инфлације само су почетни, али незаобилазни кораци у покушају да се стабилизује привреда и покрене раст производње, запослености и животног стандарда. Провере су показале да су девизне и друге резерве веће него што се предпостављало, а у сваком случају су довољне ако се Програм у целини и доследно спроведе.

Поменути Програм ваља посматрати не само као скуп мера за обарање хиперинфлације и за краткорочно побољшање стања у привреди, већ и као темељан заокрет у начину привређивања. Томе се одавно тежило у привредно-системским пројекцијама, али никада доследно спровело. Оно што је недостајало је здрав новац као објективни критериј за пословно и свако друго одлучивање у економском животу. А то сада имамо. Реформа монетарног система врши снажан притисак на привреду у правцу рационалног понашања не само у свом ужем, већ и ширем друштвеном интересу. Са повећањем самосталности, расте и одговорност сваког предузећа за сопствени опстанак и просперитет, као и за егзистенцију радника које запошљава. Укидањем примарне емисије плате се морају зарадити, а да би се зарадиле, мора се произвести и то управо она роба коју тржиште тражи.

Један од основних циљева економске политике биће подршка реструктурирању великих предузећа где је то економски оправдано, као и подстицај за бржи развој малих и средњих предузећа. Наравно, држава не може преузимати послове предузећа у вези повећања производње и ефикасности привређивања. Али може и даваће подршку замаху предузетништва и тржишно оријентисаној производњи полазећи од тога да је, пре свега, здрав динар главни мотив и истовремено економска принуда за остваривање бољих резултата. Ми ћемо настојати да проширимо домаће тржиште за обновљену и нову производњу. Влада ће посебно бити активна на подстицању извозне оријентације наше привреде, свесна свих ограничења која су наметнута санкцијама. Међутим, могућности за извоз има и сада, а посебно се ваља припремати за период после укидања санкција. Српска привреда је увек имала своје месту у свету, имала је и има шта да понуди светском тржишту а ствараће се и повољни услови за долазак иностраног капитала. Србија своју економску независност не може да постигне у затвореној привреди, већ напротив, само одлучним и мудрим отварањем према свету на основу наших развојних предности: стручних и квалификованих људи, посебно младих, значајних индустријских капацитета, пољопривреде, природних потенцијала и повољног географског положаја наше земље.

Са успешном реконструкцијом нашег монетарног система ми смо у овој фази стабилизовали привреду и помогли социјално најугроженијим слојевима становништва. То сада мора бити пропраћено порастом производње и реалног дохотка уз почетак нових инвестиција. Наша политика је усмерена на пораст националног дохотка и мере да његову расподелу учинимо економски стимулативном и социјално што праведнијом. Ја вас молим да нам помогнете у остваривању ових задатака без обзира на партијске разлике које ћемо поштовати.

* * *

Пред нама је тежак задатак уравнотежења републичког буџета. Повећање ма ког извора буџетског прихода изазива у јавности отпор и подозрење, док с друге стране, укидање или редуковање ма ког стеченог права на буџетска средства изазива љутњу и протесте. Због тога, поставља се питање како уравнотежити буџет, а да поново не посегнемо за примарном емисијом и да се хаос прошлогодишње хиперинфлације не понови. Влада ће одлучно и упорно да смањује буџетске расходе. Али, ми такође намеравамо да предузмемо потребне реформе пореског система које би стимулативно деловале на нашу привреду и тиме довеле до већих пореских прихода без повећања пореских стопа. Ми ћемо, такође, учинити напоре да обухватимо "сиву економију" у порески систем.

Гледаћемо да што пре пласирамо државне обвезнице на тржиште капитала и да на тај начин допринесемо смањењу нашег буџетског дефицита без допунске емисије новца и новог пореског оптерећења.

С друге стране, велике су законске и друге обавезе које наша република подмирује из буџета, а пре свега обавезе према:

- нивоу социјалне и здравствене заштите;
- безбедности и сигурности наших грађана и државе;
- пензионерима и незапосленима;
- образовању, науци и култури;
- нашим сународницима у Републици Српској и Републици Српској Крајини;
- избеглицама које су потражиле уточиште у нашој Републици.

У Програму постављени оквири јавних расхода никако се не смеју нарушити. То значи да Влада не сме ни по коју цену попустити пред било каквим захтевима и притисцима да се повећавају издвајања из буџета. Али ту и Народна скупштина носи свој део одговорности. Не би се смело инсистирати на законима уз нове обавезе за Републику за које у буџету нису предвиђена

средства. Иста врста ограничења мора важити и за ослобађања од плаћања пореза. Ни једна се пореска олакшица не може одобрити ако се не утврде њене размере и на други начин надокнаде изгубљени буџетски приходи.

Простора за смањење јавне потрошње има. Устав је пренео на Републику многе од функција које су раније припадале општинама или разним самоуправним асоцијацијама, удружењима и организацијама, заводима и коморама. Много од тог непотребног баласта по инерцији одржало се све до данас. Много непотребних расхода произилази и из самих нерационалности у мрежи здравствених и образовних институција, у државном апарату и другим местима. Влада је решена да то уклони. Донеће се конкретни програми рационализације и смањења свега онога што се у области јавне потрошње не може поднети при нашем садашњем малом националном дохотку. Исто то се предвиђа и за јавна предузећа. Њихова улога је да на економски рационалној основи обезбеде функционисање привреде и живот грађана, а не да иза својих, често монополских понашања, крију бројне нерационалности и слабости.

Политика уравнотежења буџета мора се водити и на страни повећања јавних прихода. Верујем да ће свака пореска мера Владе бити критички преиспитана и према таквим критикама Влада ће се одговорно односити. Али, Влада ће чврсто стајати на томе да свако мора да плаћа порезе, с тим, наравно, да они буду примерени према економској снази сваког. С друге стране, грађани морају знати куда одлази њихов новац и како се он троши до последњег динара. Влада ће се придржавати предлога из Програма да се пореске стопе не повећавају, већ да се проширује пореска основица и круг пореских обвезника.

У остваривању политике уравнотеженог буџета Влада је решена да успостави најстрожу буџетску дисциплину и у томе ће тесно сарађивати са Савезном Владом и Владом Републике Црне Горе.

Зато Вас, посланике ове Скупштине, а и целокупну нашу јавност, позивамо да се да пуна подршка оваквој политици.

* * *

Политика здравог новца представљаће основну полугу покретања свих привредних активности и реалног раста друштвеног производа у стабилним условима. Без великог уплитања или туторства државе и њених органа отвориће се простор за слободно предузетништво и привредну иницијативу. Тамо где је могућа реална економска рачуница, биће могућа и солидна производња и успешна трговина.

Другим речима, Влада има за циљ да ствара амбијент у коме ће јачати тржишни подстицаји за производњу. Уместо илузије о производњи и новим инвестицијама на бази примарне емисије ствараће се тржишни систем у коме ће свако бити мотивисан и економски принуђен да производи и продаје колико год може више. Горка искуства последњих година научила су нас да подстицаји производње из примарне емисије наносе тој истој производњи највеће штете. Онима који то не верују, не треба пружати прилику да се још једном разувере. Те су лекције већ сувише скупо плаћене. Због тога, сва предузећа мораће се у наредном тешком периоду афирмисати на тлу реалних економских критеријума, а не да нека од њих и даље очекују државне субвенције из буџета или примарне емисије, уместо да сама буду важни извори буџетских прихода и нових инвестиција.

Оним колективима који очекују да уместо сопственог привређивања, излаз траже у државним субвенцијама и притисцима директно и преко синдиката, сугерирам да хитно мењају пословно руководство, јер Влада неће прихватити никакво финансирање без покрића или никакво друго напуштање економског програма. Здрава привреда чак и ако је привремено сиромашна, има велике изгледе да искористи расположиве потенцијале и постане богата, а нездрава привреда која се финансира без покрића, то никако не може постати. Зато политика здравог и стабилног новца нема алтернативу и зато Влада ни по коју цену од те политике неће одустати.

Своју политику према аграру Влада ће такође водити у духу основних опредељења Програма. А то значи: стављање пољопривреде и прехранбене индустрије у исте услове привређивања као и друге делатности, затим пуна равноправност свих својинских односа, увођење стимулативних мера који ће подстицати укрупњавање земљорадничког поседа и развој пољопривредних газдинстава; давање пуне слободе развоју задругарства; обезбеђење заштитних цена за основне пољопривредне производе и увођење других облика развојних подстицаја. Ни овде не сме бити враћања на финансирање без покрића. Пољопривредна производња ће се подржавати искључиво из реалних извора и са чврстим гаранцијама.

У циљу подстицања производње, боље снабдевености и увршћивања позиције новог динара, сада је најважније повећавање промета како путем изношења залиха, тако и заменом девиза које се налазе код предузећа за нове динаре. Влада ће инсистирати да се без икаквих административних рестрикција убрза претварање девиза са којима располажу предузећа и банке, како би се производњи и трговини омогућило да на основу својих финансијских потенцијала дођу до свежег новца неопходног за обављање пословних функција.

Она предузећа која већ имају добре програме, треба одмах подржати. Она треба одмах да приступе њиховој реализацији у сарадњи са пословним банкама, укључујући овде и производњу за извоз.

Међутим, утисак је да део банака још није прилагођен овим условима пословања. Мерама монетарне политике треба створити услове да банке уваже потребу умерених реалних каматних стопа, што је пре могуће. То је једна од кључних претпоставки за повећање производње на тржишним принципима.

Измирење дужничких обавеза и враћање поверења у банке и остале финансијске институције везано је, великим делом и за решење проблема старе девизне штедње. Србија неће дозволити да ни један њен девизни штедиша не добије свој девизни улог или његову динарску противвредност.

У релативно кратком року предложиће се конкретна решења овог проблема.

* * *

Измештање социјалне политике ван предузећа и на тој основи јачање њихове конкурентности веома је важан циљ читавог Програма. Познато је да велики број привремено незапослених радника објективно не учествује у производном процесу већ дуже времена. У суштини, они сада примају социјалну помоћ на благајнама својих предузећа. Уместо предузећа, држава мора да обезбеди социјалну помоћ и сигурност грађана и незапослених лица. Помоћ радницима који су остали без посла, држава треба да пружа, пре свега, њиховом преквалификацијом и алтернативним запошљавањем.

Сем тога, примања незапослених радника која би се, уместо на благајнама предузећа, давала као социјална помоћ из државног буџета, представља рационалније решење, макар и само зато што би изостали трошкови који за друштво настају, уколико се одржавају у животу нерентабилна предузећа и фиктивна запосленост.

При том није тежиште на отпуштању вишкова запослених. Рећ је о постепеном процесу структурних промена са нагласком на активну политику поновног, стварног, а не фиктивног запошљавања људи и уз уважавање чињенице да постоје запослени који располажу властитим капиталом, земљом или другим изворима прихода и који заузимају места онима којима је радни однос једини извор примања.

Влада ће бити активно укључена у процес колективног преговарања о зарадама између Синдиката и Коморе. При томе желимо што мање администрација и регулисања. Зараде у привреди треба да се формирају

слободно, а на Влади је да у складу са могућностима буџета уређује зараде у непривредним делатностима и у јавним предузећима.

* * *

У својој првој фази, Програм је првенствено програм опоравка националне валуте. Али, он је, уједно и почетак трајног опоравка привреде. Када се макар и у основним цртама створи тржишни амбијент за привређивање држава ће добити своју праву улогу у регулисању привредног живота. Држава ће се посветити организовању и чувању привредно-правног поретка и основних тржишних институција, што и јесте поред вођења економске политике, њена основна, а код нас занемарена улога. Овде се мисли на заштиту, пре свега уговора и својине, а затим и монетарног и фискалног система, институција тржишта роба, рада и капитала.

У вези с тим позивам Савезни парламент да што пре донесе кључне привредно-системске законе којима се операционализују тржишни услови привређивања. То су, пре свега, закони о предузећима, о радним односима, о тржишту капитала и о својинској трансформацији. И сами ћемо предложити нов Закон својинске трансформације за који верујемо да ће бити демократски, јавно контролисан и социјално прихватљив. Основни принципи на којима ће се заснивати овај закон су: аутономност предузећа у доношењу одлуке о својинској трансформацији, реална вредност капитала, отвореност модела, стимулативност и правичност.

Политику регионалног развоја Влада ће у складу са Програмом, спроводити тако што ће, пре свега, инсистирати на активирању бројних већ изграђених, а неискоришћених капацитета. Истовремено, Влада ће концентрисати средства за развој инфраструктуре, пре свега, у недовољно

развијене крајеве како би се потенцијалним инвеститорима створили повољнији услови.

У склопу такве развојне политике, посебне погодности има Косово и Метохија, али се мора нагласити да Програм не познаје изузетке, па се некоришћење постојећих капацитета не може надомештати сталним захтевима за новим инвестицијама.

Посебан значај за спровођење Програма имају контролне функције државе. Влада ће припремити посебан програм организационог и кадровског јачања инспекција и финансијске полиције. Заједно са Савезном владом спроводиће се контрола монетарне и тржишне сфере, што ће онемогућити недозвољене трансакције и промет.

У области правосуђа, које грађанима, предузетницима, па тиме и Програму треба да пружи неопходну заштиту, променама у савезном и републичком законодавству обезбедиће се радикално санкционисање прекршаја из привредно финансијске области.

Безбедност и имовинска сигурност грађана имаће и у будуће приоритет у активностима Владе. Досадашња активност Министарства унутрашњих послова у изузетно сложеним условима ратног окружења обезбедила је стабилну безбедносну ситуацију у Републици. Даља модернизација и стално прилагођавање ове службе променама ситуације у земљи и окружењу је задатак коме ће Влада редовно посвећивати посебну пажњу.

Уважени народни посланици,

Посвећујући се у потпуности задацима које извршна власт има у правној држави, Влада Републике Србије ће се, у складу са Законом и ослањајући се на Устав, свим силама трудити да изврши обавезу коју је у овом тешком тренутку

преузела: да заједно са Савезном владом и Владом Републике Црне Горе спроведе Програм монетарне реконструкције и привредног опоравка наше земље.

Изграђен на принципима тржишног привређивања Програм је разграничио надлежности, третирајући равноправно све секторе привреде. Успех реформе изискује да свако одговори обавезама из свог делокруга рада. За привреду то значи окретање производњи и потпун ослонац на сопствену иницијативу и пословност, за друштвене службе већи степен одговорности и ефикасности, за државну администрацију стручнији рад и брже реаговање у отклањању искрслих сметњи у доследној реализацији Програма и већу одлучност у сузбијању криминала свих врста, као и у елиминисању ратног профитерства.

Грађанима припада нарочито важна улога. Без њиховог пуног поверења, прихватања Програма и разумевања за неизбежне тешкоће уходавања, без њихове одговорности према пореским и другим обавезама спровођење Програма би несумњиво било скопчано са додатним тешкоћама.

Због великих промена које са собом доноси, Програм има историјски значај. Такав значај поготову има као средство за одбрану суверенитета земље. Потребна је велика храброст да се у условима блокаде одредимо за конвертибилни динар и одбранимо га.

Са своје стране Влада Републике Србије истиче своју чврсту решеност да истраје на доследној примени Програма монетарне реформе и опоравка привреде, свесна да државне органе треба подићи на виши степен организованости и учинити их одговорним за извршавање поверених задатака. Сагласно томе, Влада ће предузимати низ оперативних мера и организоваће систематско праћење реализације Програма да би се благовремено могло реаговати на сметње уколико буду искрсле.

Уверен сам да смо сви свесни тежине задатка као и значаја периода који је пред нама. Нико од нас нема илузије да се у једном демократском парламенту могу избећи различити погледи и ставови између политичких партија, па самим

тим ни да ће се лако овде долазити до неопходне подршке овом Програму и на њему засноване политике.

Напомињем, међутим, да је у једном тренутку сам економски живот готово наметнуо овакав Програм, као алтернативу хаосу хиперинфлације и потпуном колапсу са несагледивим економским, социјалним и политичким последицама.

Зато, у име Владе, позивам све странке и народне посланике на сарадњу на овом Програму, чија основна оријентација ниједног тренутка не сме бити доведена у питање.

* * *

Велики напори које Влада мора да чини у наредним месецима и годинама у циљу економске ревитализације су заиста нужни да би се лакше поднеле последице санкција. Ти напори ће бити неопходни и после њиховог укидања да би се избегао хаос у привредном и економском животу, да би се домаћа производња заштитила од непринципијелне конкуренције са стране, да би се обезбедила сва она производна, тржишна и финансијска правила која су неопходна да би једна економија могла да буде успешнија. Али, ове велике и нужне напоре везане за економију коју Влада мора да чини, треба да прате и такви - велики и нужни напори - везани и за све друге области друштвеног живота - за здравство, за образовање, за науку, за културу, за информисање.

Међународна блокада није нарушила само сферу економског живота, већ укупан друштвени живот у Србији. Зато су неопходни паралелни напори везани за целину тог друштвеног живота. Међународна блокада је сигурно довела до стагнације у развоју науке, до провинцијализације у развоју културе, до веће, него што се сме допустити, окренутости образовања ка националном, ка прошлости, до субјективности и дефетизма у информисању. То су појаве које се

у условима снажне међународне блокаде мање-више не могу избећи. На сличан би се начин понашале и друге земље у истој ситуацији.

Наш је задатак, да у таквим околностима, не идемо и сами, својим понашањем, у сусрет санкцијама. Да и док трају санкције, и после њих, оправдано огорчени на свет, не okreћемо леђа свету. И останемо дуже изоловани и сами него што је то систем санкција наметнуо.

У области образовања, на пример, потребни су напори да се оно повеже на свим нивоима, од основне школе до универзитета, са највишим достигнућима и са најбољим искуствима у развијеном свету, а да циљ тог повезивања буде припрема младе генерације за професионалну и интелектуалну активности, за рад и живот у трећем миленијуму. образовање се мора што пре и озбиљно ослобађати патетизоване оријентације на национално и то нарочито на национално у прошлости. Изолационизам у сфери образовања опаснији је од изолационизма у сфери економије. Његове последице се одражавају на свет најмлађе генерације и трају дуго и онда кад идеје и пракса изолационизма прођу. Кроз процес образовања млада генерација се мора учинити способном да ради и живи у добу које стиже, способна да то доба критикује, али да га, критикујући, унапређује и воли.

Наука је у овом тренутку у целини изложена опасности од стагнације. Упркос недостатка материјалних и финансијских средстава, покиданих многих институционалних и персоналних веза изван земље, упркос збуњености и разочараности, па и опортунизма, који се могу срести у хуманистичким наукама, Влада ће чинити све напоре да се за научни развој и на факултетима и у институтима обезбеде већа материјална и финансијска средства, да се у максималној мери успоставе научне везе у Европи и у свету, које се могу успоставити упркос санкцијама, а нарочито кад се санкције отклоне, као и да се подстакне научни рад и у области природних и у области друштвених наука политиком стипендирања, покретањем научних публикација, и уопште

стварањем атмосфере да је у рукама науке у великој мери одговор на питање како да живимо богатије и хуманије и данас и касније.

Сфера културе је такође у целини жртва санкција, ратног окружења и свих последица које је донео распад земље. Угрожено је стваралаштво уметничких вредности, али и њихово интерпретирање, преношење до других људи. Ти се услови за уметничко стваралаштво, као и за доступност уметничких и културних добара што већем броју људи, нарочито младих људи, морају радикално променити у позитивном смислу. Као образовање, наука и култура се морају окренути ка данашњем и сутрашњем дану, ка свету и другим културама, односно ослободити се доминације прошлог и националног, које прети да културни живот учини провинцијалним и аутархичним.

Радикалне се промене морају извести нарочито у сфери информисања. Њим у овом тренутку влада често атмосфера песимизма и дефетизма, малограђанског и површног односа према друштву, његовим проблемима, а нарочито према решењима тих проблема. Информисању припада део заслуга за свест да су сви на свету против Срба и да нам из тих, али из других разлога, нико и не треба. Та свест је наравно неоснована. Није тачно да су сви против Срба, као што није тачно ни то да Срби могу живети сами, као економски, политички и културни Робинзони, бар не уколико желе да буду успешни и срећни. Информисање се мора учинити објективнијим, разноврснијим и културним и кад је реч о земљи и кад је реч о свету. Оно мора јавности вратити оптимизам, бар онај оптимизам који је информисање јавности узело. Упркос свих наших недаћа, тај оптимизам нема разлога да буде нереалан. Ова земља и овај народ сачували су под санкцијама и енергију и достојанство и наду. А ова Влада познавајући и уважавајући ту енергију, то достојанство и ту наду, чиниће све да се санкција ослободимо, а све док трају да живимо хумано, највише што се под санкцијама може. То је Влада дужна да учини због грађана Србије, а нарочито због младе генерације која жели да живи у миру, у слободи и у благостању и која је спремна да том миру, слободи и благостању да свој

допринос. Али, да свој допринос да кроз образовање, кроз рад и кроз стваралаштво. Такво опредељење младе генерације је наше највеће богатство. Са жељом да то богатство сачувамо и да га учинимо већим, завршавам свој експозе.

Уважени народни посланици,

Ово је време изласка из велике кризе у којој се налази наша земља, интереси свих њених грађана и српског народа.

Тешко је и замислити јаче, важније разлоге да се све снаге и сви људи који желе добро својој земљи уједине у интересу мира, економског опоравка земље и њене стабилности и безбедности развоја.

У прилазу састављању Владе, трудио сам се да остварим Владу народног јединства и обезбедим да у њен састав уђу најспособнији људи без обзира на страначку припадност.

Веома сам срећан што су истакнути привредници и јаке личности из различитих странака, као и нестраначке личности, дали подршку за концепцију Владе народног јединства и прихватили се да понесу терет њене одговорности, без обзира, или тачније, упркос неких ужих страначких интереса и постављања њихових странака које су остале испод захтева изазова овог времена и ове земље.

Дозволите ми да вам изложим предлог за састав Владе Републике Србије у чијем персоналном конципирању сам се определио за људе који имају и знање и енергију, и који су спремни да то ставе у функцију нашег народа и грађана Србије.

То су људи иза којих стоје значајни радни резултати. У предлогу Владе доминирају цењени појединци, широј јавности углавном познати директори успешних предузећа, професори универзитета, инжењери, истакнути јавни и културни радници. Ради, се углавном, о људима иза којих без изузетка стоје резултати и о људима спремним на тимски рад какав налаже Влада.

Већина предложених чланова за Владу Републике Србије нису до сада обављали функције министара. Међутим, њихово искуство кроз свакодневно ангажовање говори да се ради о људима који неће бити "нови" у послу којим би се бавили, којима је познато стање у областима које им се поверавају.

Драган Томић, председник Компаније "Симпо" Врање, несумњиво један од наших најуспешнијих привредника, по замисли је координатор реализације Програма економског опоравка и реконструкције монетарног система у Влади Републике Србије. Он од мале занатске радионице прави светски угледну компанију која у свим условима и свим системима шири број својих фабрика које успешно послују.

За потпредседника Владе Републике Србије предлажем: Слободана Радуловића, проф. др Ратка Марковића, проф. др Слободана Унковића, Светозара Крстића и Слободана Бабића.

Слободан Радуловић добро је познат као директор "Ц-Маркета", једне од највећих снабдевачких и трговинских кућа. Сав свој радни век Радуловић је провео у привреди и на пословима у државним органима везаним за привредни сектор. Важи за човека који је дао снажан импулс осавремењавању српске и београдске трговине на тржишним и маркетиншким основама.

Проф. др Ратко Марковић један од врских познавалаца уставног и уопште државног права. Својим стручним ангажманом професор Марковић је дао велики допринос успостављању уставног и државног јединства Републике Србије и њеном конституисању на парламентарним основама.

Радикално подмлађивање и осавремењавање Београдског универзитета везано је за име **проф. др Слободана Унковића** у периоду када је обављао ректорске дужности. Познат и цењен стручњак у области економије добио је признање и подршку својих колега да остане на месту министра за науку и технологију и уједно потпредседника Владе који би покривао сектор везан за јавне службе.

Светозар Крстић је млад и успешан приватни предузетник, власник и председник Холдинг компаније. У кратком радном ангажману обављао је низ веома одговорних, директорских функција у привредним и банкарским институцијама.

Слободан Бабић из Крагујевца је директор у Индустији "Филип Кљајић". Истакнути је инжењер из области машинства са великим угледом у својој средини.

Предлажем да министар унутрашњих послова остане **Зоран Соколовић**. Он је успео да у досадашњем периоду обезбеди успешно функционисање ове виталне службе, њено осавремењавање и оспособљавање за низ важних безбедносних функција. Сматрам да тај склад у раду ове службе треба наставити и његовим останком на њеном челу.

За министра финансија предлажем **Душана Влатковића**. Његово досадашње радно ангажовање искључиво је било везано за домен финансија и банкарства. То је човек који је као генерални директор Војвођанске банке из Новог Сада ту институцију довео у сам врх успешних финансијских организација и који је шест година био гувернер Народне банке Југославије.

Аранђела Маркићевића, председника Привредног суда Србије, предлажем за министра правде. У богатој каријери Маркићевић је обављао низ значајних функција у области правосуђа и важи за врсног познаваоца ове проблематике.

За министра пољопривреде предлажем **Ивка Ђоновића**, генералног директора Пољопривредно-индустијског комбината "Таково". Поред познавања проблематике пољопривреде и села, реч је и о изузетном финансијском стручњаку.

Оскара Фодора, генералног директора "Потисја" из Аде, предлажем за министра индустрије. То је привредник са дугогодишњим искуством, који је дао замах развоју целокупне гране у којој ради његово предузеће.

Проф. др Драгана Костића, предлажем за министра за рударство и енергетику. То је научни радник и члан управних одбора електропривредних

предузећа, врстан познавалац организовања и пословања електропривредних система у Европи, човек чије је искуство и знање из области пословања привредних субјеката, посебно јавних предузећа, респектовано и ван наших граница.

Алексу Јокића, начелника Колубарског округа предлажем за министра саобраћаја и веза. Као електро-инжењер који је обављао низ одговорних функција у области ПТТ саобраћаја и комуникација, он има непосредно искуство и увид у проблеме у овој области. Познат је као успешан председник општинске владе у Ваљеву и агилни начелник Округа.

Проф. др Бранислав Ивковић био би на челу Министарства за урбанизам и грађевинарство. Човек који је спојио практичан рад и теорију из области организације и технологије градње, који је по својим научним радовима и ангажовању цењен у свету, руководио би сектором за који постоје сви услови за експанзију и од кога се очекује решавање животних проблема великог броја грађана.

За министра трговине и туризма предлажем **Срђана Николића**, заменика генералног директора Памучног комбината "Јумко" из Врања. То је млад успешан привредник, дипломирани економиста, човек за кога је везано креаторство успешне "Јумкове" пословне политике.

Др Јована Радића, заменика генералног директора Нафтне индустрије Србије, предлажем за министра за рад, борацка и социјална питања. Јован Радић је са богатим искуством у области која има несумњиво огроман значај за стандард нашег становништва и успешну реализацију Програма економске обнове.

Проф. др Драгослава Младеновића, проректора за наставу на Универзитету у Београду, предлажем за министра просвете. Мислим да ће искуство које је стекао радом на Универзитету допринети успешном решавању проблема у овој области.

За министра културе предлагем др **Наду Поповић - Перишић**. Дипломе филолошког и филозофског факултета, искуства предавача на универзитетима у земљи и иностранству, ауторитет књижевног критичара и познавање проблема у домену културе представљају несумњиву гаранцију да она може успешно водити ово министарство.

За министра здравља у Влади Републике Србије предлагем др **Лепосаву Милићевић**, истакнутог здравственог радника. Искуство и агилност у свакодневном решавању низа проблема у здравственој струци са којима се сусретала као руководилац здравствених центара у којима је до сада радила, сведоче да се ради о жени која ће моћи са успехом да се носи са обавезама у овој значајној области.

Доктора Јордана Алексића, предавача на приштинском Универзитету, предлагем за министра заштите човекове средине. Његово поље интересовање окренуто је проблемима заштите човекове околине са различитих аспеката. Иницијатор је и организатор низа експедиција и истраживачких пројеката из области екологије и заштите човекове околине.

Човека који је југословенску кошарку и спорт виноу до олимпијских златних висина и који је за државну репрезентацију Југославије одиграо 149 утакмица, прослављеног кошаркаша "Црвене звезде" и сада генералног директора Фудбалског клуба "Црвена звезда" - **Владимира Цветковића** предлагем да и даље буде министар за спорт и омладину.

За министра вера предлагем досадашњег министра **Драгана Драгојловића**. Иза њега је готово деценијско искуство у овој области, углед и признање за оно што је до сада учинио на пољу уређивања односа између цркве и државе.

Радована Панкова, истакнутог јавног радника, републичког и савезног посланика, предлагем за министра за везе са Србима ван Србије. Његов досадашњи ангажман и допринос повезивању српског народа најбоље га препоручују за успешно обављање ове функције.

Ратомира Вица, помоћника генералног директора Радио-Телевизије Србије предлажем за министра за информације. Иза њега су три деценије рада у домену информисања на врло сложеним функцијама одговорних и главних уредника, директора РТС-а, што га сврстава у ред врских познавалаца проблема у овом домену.

За првог министра за приватно предузетништво предлажем **Радоја Ђукића**, директора и власника Трикотаже "Ђукић". Уверен сам да ће овај цењени привредник, човек коме су колеге доделиле титулу најбољег менаџера у приватном сектору у прошлој години, бити најбољи представник ове гране у експанзији и предлагач најфункционалнијих решења за даљи развој и јачање предузетничке иницијативе.

Андра Милосављевић, директор Фабрике одливака, добар је познавалац функционисања општинске власти, човек који има велико искуство у управним и привредним пословима. Његов задатак би био да координира послове у Влади везане за усавршавање, развој и реконструкцију локалне самоуправе.

Векослав Шошевић је директор Хемијске индустрије "Балкан" Сува Река, великог признатог и потврђеног произвођача гумарских производа у европским размерама. Шошевић је привредник чији је развојни пут директно везан за производњу и освајање нових производних технологија у овој области. У Влади би координирао послове из области привреде на Косову и Метохији.

Проф. др Милун Бабић је редовни професор и декан Машинског факултета у Крагујевцу. Овом угледном научном раднику у Влади би била поверена координација послова везаних за питања технолошког развоја привреде Републике Србије. Реч је о једном од наших најмлађих доктора наука чији су резултати доказани и ван наше земље.

Поштовани посланици,

Имена која сам вам прочитао нису само успешни привредници, научни, културни и јавни радници - они су сви породични људи са једним или неколико деце. Готово сви говоре светске језике у броју којим се не могу похвалити владе већине европских земаља. Ангажовани су у спортским, културним, привредним и политичким асоцијацијама, удружењима и клубовима. Једном речју, то су људи иза којих не стоје само успешне радне биографије него људи који живе просечним животом, који имају и које тиште проблеми са којима се сусрећемо сви, као запослени, као породице, као грађани ове земље. По томе како успешно решавају проблеме у својим срединама, по идејама које имају и заступају, ова Влада ће бити спој креативности и уметности.

Влада је састављена тако да решава проблеме који су пред нама. Она ће решавати бројне проблеме са којима се суочавамо као држава, народ и грађани и настојати да у свој рад укључи све оне којимамогу и хоће да помогну. Уверен сам да ће и вашом подршком у овом дому, вашим предлозима у претресању законских пројеката које ћемо вам поднети на усвајање, вашим иницијативама, имати конструктивног сарадника. Ова Влада неће се бавити идеолошким разликама и партијским програмима. Њен програм је заштита наших националних и државних интереса и остваривање интереса грађана Србије, јер је сигурно да је свим грађанима Србије у интересу мир, економски опоравак и искорењивање криминала.

У састављању предлога Владе поштовали смо наше опредељење да формирамо Владу народног јединства. У предлогу Владе 11 министара или потпредседника, или нису чланови ни једне партије или су чланови партија различитих од Социјалистичке партије Србије. Партије које нису желеле да се прикључе овој Влади кандидовањем људи из својих редова за поједине министарске ресоре могу подржати такву владу предлозима за побољшање њеног програма и конкретном подршком у овом парламенту. Ову владу везује Програм и његови циљеви и то посланици требају да имају у виду када расправљају и гласају о предлогу ове владе.

SASTAV VLADE REPUBLIKE SRBIJE

PRESEDNIK MIRKO MARJANOVIĆ

MINISTAR BEZ PORTFELJA - koordinator za
reformu monetarnog sistema i realizaciju
Programa ekonomskog oporavka DRAGAN TOMIĆ

P O T P R E D S E D N I C I :

1. SLOBODAN RADULOVIĆ
2. prof. dr RATKO MARKOVIĆ
3. prof. dr SLOBODAN UNKOVIĆ
4. SVETOZAR KRSTIĆ
5. SLOBODAN BABIĆ

M I N I S T R I :

1. za unutrašnje poslove ZORAN SOKOLOVIĆ
2. za finansije DUŠAN VLATKOVIĆ
3. pravde mr ARANĐEL MARKIĆEVIĆ
4. za poljoprivredu, šumarstvo i
vodoprivredu IVKO DJONOVIC
5. za industriju mr OSKAR FODOR
6. za rudarstvo i energetiku dr DRAGAN KOSTIĆ
7. za saobraćaj ALEKSA JOKIĆ
8. za urbanizam, stambeno-komunalnu
delatnost i gradjevinarstvo dr BRANISLAV IVKOVIĆ
9. trgovina i turizam SRDJAN NIKOLIĆ
10. rad, boračka i socijalna pitanja dr JOVAN RADIĆ
11. prosvete prof. dr DRAGOSLAV MLADENOVIC
12. za nauku i tehnologiju prof. dr SLOBODAN UNKOVIĆ
13. za kulturu dr NADA POPOVIĆ-PERIŠIĆ
14. zdravlje dr LEPOSAVA MILIĆEVIĆ
15. za zaštitu životne sredine dr JORDAN ALEKSIĆ
16. za omladinu i sport VLADIMIR CVETKOVIĆ
17. vera mr DRAGAN DRAGOJLOVIĆ
18. za veze sa Srbija van Srbije RADOVAN PANKOV
19. za informacije RATOMIR VICO
20. za privatno preduzetništvo RADOJE ĐUKIĆ

MINISTRI BEZ PORTFELJA:

1. ANDREA MILOSAVLJEVIĆ
2. VEKOSLAV ŠOŠEVIĆ
3. prof. dr MILUN BABIĆ